

Göteborgs Stad

Majorna-Linné

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2017-12-21
Diarienummer N135-
0338/16

Förvaltningscontroller

Simon Cederholm
Telefon 365 80 00 (vx1)
E-post: simon.cederholm@majornalinne.goteborg.se

Årsrapport 2017, SDN Majorna-Linné

Ärendet

Stadsdelsnämnden Majorna-Linnés Årsrapport för 2017 är en del av Göteborgs Stads budget- och uppföljningsprocess. Årsrapporten är samtidigt nämndens övergripande redovisning av året som gått och kommer tillsammans med övrig uppföljning samt kommunfullmäktiges budgetbeslut för 2018 att bilda underlag för nämndens arbete med mål och budget för kommande år. Stadsdelsförvaltningen har upprättat Årsrapport för 2017 i enlighet med stadsledningskontorets anvisningar.

Förslag till beslut i stadsdelsnämnden Majorna-Linné

Fastställs för SDN Majorna-Linné totalt för år 2017:

- Kommunbidrag 2 023 069 tkr
- Årets resultat, befolkningsramen 3 794 tkr
- Utgående eget kapital 46 004 tkr

Årsrapport för 2017 godkänns.

Sammanfattning av ärendet

I bilaga 1 redovisas Årsrapporten 2017 för befolkningsramen i enlighet med anvisningar från stadsledningskontoret, Göteborgs Stad. Kompetensförsörjning, hälsa och arbetsmiljö, styrning, uppföljning och kontroll samt förvaltningens prioriterade arbete med Jämligt Göteborg är några av de frågor som lyfts fram i Årsrapport 2017.

Barnperspektiv

Barnperspektivet har beaktats i det arbete som bedrivs inom förvaltningens verksamheter samt i de forum där förvaltningen utgör remissinstans och redovisas i rapporten där det är relevant.

Jämställdhetsperspektiv

Utfall fördelat på kvinnor och män redovisas i uppföljningen där det är möjligt

Samverkan

Information i Förvaltningsövergripande Samverkansgrupp 2017-01-30.

Stadsdelsförvaltningen Majorna-Linné

Thomas Segenstedt

Stadsdelsdirektör

Simon Cederholm

Förvaltningscontroller

Bilaga 1: Årsrapport 2017, SDN Majorna-Linné

Bilaga 2: Redovisning till fullmäktige enligt 16 kap 6§ h, Socialtjänstlagen (SoL)

Bilaga 3: Redovisning till fullmäktige enligt 28 h §, LSS (1993:387)

Bilaga 4: Lokala riktlinjer för budget- och uppföljningsarbetet och överföring av eget kapital vid årsskiftet

Bilaga 5: Lex Sarah blankett ÄO-HS

Bilaga 6: Lex Sarah blankett IFO-FH

Årsrapport 2017 SDN

Innehållsförteckning

1	Uppföljning av nämndens uppdrag - sammanfattning.....	4
2	Förvaltningsövergripande	6
2.1	Analys av årets utfall - Befolkningsramen	6
2.2	Analys av årets utfall - resursnämndsuppgifter	7
2.3	Värdering av eget kapital.....	7
2.4	Nettokostnads-, lönekostnads- och personalvolymsutveckling	7
2.5	Utveckling inom personalområdet.....	8
2.6	Kommunikation	11
2.7	Resultat enligt organisationsstrukturen.....	12
2.8	Uppföljning av budgetavvikelser.....	13
3	Uppföljning av kommunfullmäktiges budget	15
3.1	Sammanfattande uppföljning av kommunfullmäktiges prioriterade mål	15
3.2	Sammanfattande uppföljning av kommunfullmäktiges uppdrag.....	17
4	Uppföljning av nämndens verksamhet per verksamhetsområde	19
4.1	Utbildning.....	19
4.1.1	<i>Redovisning av resultat</i>	<i>19</i>
4.1.2	<i>Viktiga framtidsfrågor.....</i>	<i>20</i>
4.2	Äldreomsorg.....	20
4.2.1	<i>Redovisning av resultat</i>	<i>20</i>
4.2.2	<i>Viktiga framtidsfrågor.....</i>	<i>21</i>
4.3	Hälsa och sjukvård	21
4.4	Individ och familj	22
4.4.1	<i>Redovisning av resultat</i>	<i>22</i>
4.4.2	<i>Viktiga framtidsfrågor.....</i>	<i>23</i>
4.5	Funktionshinderverksamhet.....	23
4.5.1	<i>Redovisning av resultat</i>	<i>23</i>
4.5.2	<i>Viktiga framtidsfrågor.....</i>	<i>24</i>
4.6	Kultur och fritid.....	24
4.6.1	<i>Redovisning av resultat</i>	<i>24</i>
4.6.2	<i>Viktiga framtidsfrågor.....</i>	<i>25</i>
5	Uppföljning av särskilda beslut och uppdrag.....	26
5.1	Ej verkställda SoL/LSS-beslut.....	26
5.2	Anmälningar enligt Lex Maria och Lex Sarah	26
5.3	Utvärdering av system för styrning, uppföljning och kontroll	27
5.4	Ekonomisk uppföljning av flyktingmottagandet	28
5.5	Måltidsprogrammet	28

5.6	Sponsring.....	29
5.7	Inkomna synpunkter 2017	29
6	Bokslut.....	30
6.1	Sammanfattande analys	30
6.2	Resultaträkning.....	31

Bilagor

Bilaga 1: Anmälan enligt Lex Sarah ÄO-HS

Bilaga 2: Lokala riktlinjer för budget- och uppföljningsarbetet och överföring av eget kapital vid årsskiften

Bilaga 3: Anmälan enligt Lex Sarah IFO-FH

Bilaga 4: Redovisning till fullmäktige enligt LSS

Bilaga 5: Redovisning till fullmäktige enligt Socialtjänstlagen (SoL)

Bilaga 6: Årsrapportmall 2017

1 Uppföljning av nämndens uppdrag - sammanfattning

Måluppfyllelse

Stadsdelsförvaltningen bedömer att den kan bidra, i viss eller god utsträckning, till 15 av kommunfullmäktiges 18 mål när det gäller den samlade måluppfyllelsen för mandatperioden. När det gäller nämndens egna mål för 2017 är bedömningen att god eller viss måluppfyllelse uppnås för alla mål. Av de 14 uppdrag som riktades till stadsdelsnämnden från kommunfullmäktige har 10 utförts. Därutöver har förvaltningen löpande erhållit och genomfört uppdrag av nämnden.

Jämlikt Göteborg

Arbetet med Jämlikt Göteborg är en prioriterad fråga som leds av förvaltningsledningen och över sektorsgränserna med fokus på invånarnas behov och livsvillkor. Arbetet sker i två olika arbetsgrupper, en för barn och unga och en för vuxna och äldre.

Processansvarig för respektive arbetsgrupp är chefer i förvaltningsledningen. I varje arbetsgrupp arbetar medarbetare från olika sektorer tillsammans med mål som exempelvis minskad användning av cannabis, högre närvaro i skolan och ökad sysselsättning. Familjecentralen i Sandarna som öppnades våren 2017, är ett viktigt resultat av förvaltningens arbete med jämlikt Göteborg.

Utbildning, Kultur och fritid

Måluppfyllelsen försämrades i såväl årskurs 6 som årskurs 9 för läsåret 2016/2017. Sektorn fokuserar på att fortsätta att utveckla elevhälsans arbete för att förbättra möjligheter att alla elever ska kunna nå sin fulla potential. Antalet egna elever har ökat med drygt 200 vilket medför en ansträngd localsituation. Antalet barn på fritidshem har också ökat. Sektorn arbetar med optimerad och följsam resursfördelning inom förskolan och personaltäteten har ökat något. Under året har lokalerna för Kulturskolan byggts om för att anpassas till verksamheten.

Äldreomsorg samt Hälso- och sjukvård

Resultatet i 2017 års brukarundersökning visar att de äldre i Majorna-Linné är mycket nöjda med sitt äldreboende. Inom sektorn är flera yrkesgrupper svårrekryterade. Utvecklingen med ökade behov hos befolkningen sker långsamt men kommer innebära framtida utmaningar inom personalförsörjning och ekonomi. Den viktigaste interna faktorn för en god måluppfyllelse är en långsiktig ekonomisk stabilitet inom förvaltningen. Samverkansprojekt med primärvårdens Närhälsan avseende mobil läkare har bidragit positivt till verksamheten

Individ- och Familjeomsorg samt Funktionshinder

Likt föregående år finns förvaltningens stora ekonomiska utmaning i att få fler försörjningsstödstagare i egen sysselsättning. Sektorns fortsatta strategi för att få fler i egenförsörjning är ett tydligt fokus på sysselsättning i två spår. Ett arbetsmarknadsförberedande spår med insatser från kompetenscenter inom Arbetsmarknad och vuxenutbildningsförvaltningen för de som står nära arbetsmarknaden samt ett arbetsrehabiliterande spår med stadsdelsförvaltningen som ansvarig för sysselsättning och rehabilitering. Målsättningen är också att nya klienter som söker försörjningsstöd ska vara i någon form av sysselsättning inom 48 timmar.

Bostadsbrist

Bristen på bostäder i staden får en negativ inverkan på hur stadsdelsnämnden använder sina resurser och leder till dyra boendelösningar för brukare som skulle kunna klara sig i eget boende med stöd. Det bidrar till högre kostnader för förvaltningen, men även sämre lösningar för brukare på sikt. Förvaltningen ser en prisökning avseende boenden där kostnaden per dygn har blivit högre inom flera kategorier. Att hitta andra boendelösningar för att på så vis få ned kostnader är en prioriterad fråga för stadsdelsförvaltningen och för staden.

Fokus på hälsa och arbetsmiljö

Med bakgrund av de fortsatt höga ohälsotalen, har förvaltningen fortsatt strategiskt fokus på hälsa och arbetsmiljö. Den samlade sjukfrånvaron följs upp systematiskt minst två gånger per år av chef med stöd av HR-avdelningen. Ett annat exempel på systematisk uppföljning som införts under året är att samtliga sektors- och stödfunktionschefer satt mål för hur höga ohälsotalen får vara vid utgången av 2017. Ohälsotalen och kostnader för dessa följs upp i samband med den månatliga ekonomiska uppföljningstillfällena under året.

Styrning, uppföljning och kontroll

Bedömningen är att systemet för styrning, uppföljning och kontroll fungerar tillfredsställande men att det kontinuerligt måste aktualiseras och uppgraderas för att bibehålla den kvalitet förvaltningen har idag. Det pågår ett aktivt arbete i chefsleden för att efterleva det som förväntas i uppdraget. Det finns en hög medvetenhet om situationer där risk föreligger för oetiskt beteende och åtgärder vidtas. Detta är ett område med ständiga förbättringsbehov då ledningen strävar efter att identifiera nya risker som kan skada nämndens förtroende och leda till oönskad hantering av skattemedel, kränkande behandling eller diskriminering.

Det ekonomiska läget

Årets resultat uppgår till 3,8 mnkr och avviker med 0,8 mnkr mot vad som prognostiserades i ekonomisk lägesrapport i september. Förvaltningens nettokostnader ökade med 75,4 mnkr att jämföra med budgeterade 65,0 mnkr. I och med årets resultat, uppgår det utgående egna kapitalet till 46 004 tkr. Stadsdelens egna kapital har således förstärkts och ligger därmed inom rekommenderat intervall för en nämnd av Majorna-Linnés storlek.

2 Förvaltningsövergripande

2.1 Analys av årets utfall - Befolkningsramen

	Utfall	Aktuell budget	Avvikelse	Utfall 2016
Nettokostnad	2 019 275	2 019 700	425	1 943 832
Kommunbidrag	2 023 069	2 019 700	3 369	1 956 133
Resultat	3 794	0	3 794	12 300
Eget kapital	46 004	42 210	3 794	44 923
Lönekostnad exkl. arvoden	986 908	983 904	-3 004	929 132
Arbetad tid (årsarbetare)	2 897			2 808
Lönekostnad per årsarbetare	341			331

Årets resultat totalt för stadsdelen uppgår till 3,8 mnkr.

Prognossäkerheten är god då årets resultat endast avviker med 0,8 mnkr mot vad som prognostiserades i ekonomisk lägesrapport i september.

Överskott återfinns inom sektor Äldreomsorg samt Hälso- och sjukvård (ÄO-HS). Överskott finns även inom stödfunktioner och förvaltningsgemensamt vilket förklaras av återbetalning av medel för kommungemensamma interna tjänster från Intraservice. Underskott finns inom sektor Utbildning, Kultur och fritid och sektor Individ- och familjeomsorg samt Funktionshinder. Underskottet avser bland annat kostnader för försörjningsstöd som ligger kvar på en alltför hög nivå i förhållande till tilldelningen från staden.

Lönekostnaderna överskrider budget med 3 mnkr.

Kommunfullmäktige fastställde befolkningsramen 2018 för SDN Majorna-Linné till 1 629,2 mnkr. Minskningen jämfört med budgetramen för 2017 beror på medel som avgår till de nya nämnderna för grundskola och förskola efter den 1 juli. Utan denna justering hade befolkningsramen 2018 ökat till 2 072,0 mnkr eller motsvarande 3,93 procent.

I budget 2018 har 20,7 mnkr tillförts sektor Utbildning, Kultur och fritid på helårsbasis. Ökningen innehåller indexuppräknningar, politiska satsningar och satsningar enligt förvaltningens förslag.

Budgetramen för ÄO-HS minskar med 0,4 mnkr men innehåller en justering av nämndbidraget från sektor ÄO-HS till IFO-FH för hemtjänsten för personer under 65 år med 13,0 mnkr. Om man exkluderar denna justering ökar ramen för sektorn med 12,6 mnkr. Antalet äldre i stadsdelen ökar enligt befolkningsprognoserna vilket innebär ett ökat behov av insatser från äldreomsorgen. För att möta det behovet kompenseras sektorn med 15,7 mnkr i budgeten 2018.

Likt föregående år finns förvaltningens stora budgetmässiga utmaning inom sektor Individ- och familjeomsorg samt Funktionshinder. För 2018 ökar budgetramen med 14,8 mnkr och innehåller en justering av nämndbidraget för hemtjänsten för personer under 65 år med 13,0 mnkr. Exkluderat denna justering ökar ramen för sektorn med 1,8 mnkr. I dessa siffror inräknas en ökad tilldelning för försörjningsstöd på 0,9 mnkr in vilket innebär att ramen för försörjningsstödet 2018 är 55,8 mnkr. Kostnadsnivån för försörjningsstödet har dock minskat marginellt och hamnar runt 80,0 mnkr.

2.2 Analys av årets utfall - resursnämndsuppgifter

Resursnämndsuppgift	Årets resultat	Aktuell budget	Resultat-avvikelse	Utgående Eget kapital	Resultat 2016
Ungdomars fritid	-12	0	-12	788	-6

Nämnden har ett resursnämndsuppdrag: Ungdomars fritid. Verksamheten redovisar ett resultat för året på -12 tkr.

2.3 Värdering av eget kapital

Befolkningsramen

Stadsdelsnämndens ingående egna kapital 2017 uppgick till 44 923 tkr. Under året korrigerades det egna kapitalet med 2 713 tkr avseende återbetalning av statsbidrag för lågstadiesatsningen i och med bokslutsberedningen 2016 (beslut i KS 2017-05-17).

I och med årets resultat, vilket uppgick till 3 794 tkr, uppgår det utgående egna kapitalet till 46 004 tkr. Stadsdelsnämndens egna kapital har därmed förstärkts och ligger fortsatt inom rekommenderat intervall för en nämnd av Majorna-Linnés storlek. I ”Regler för ekonomisk planering, budget och uppföljning”, som antogs av kommunfullmäktige den 8 september 2016, anges att en stadsdelsnämnd av Majorna-Linnés storlek bör ha ett eget kapital i storleksordningen 40 000 - 60 000 tkr. Det är av vikt att stadsdelsförvaltningen under de kommande budgetåren förmår att bibehålla ett eget kapital på rekommenderad nivå.

Resursnämndsuppgifterna

Det utgående egna kapitalet uppgår i och med årets resultat på -12 tkr till 788 tkr. I ”Regler för ekonomisk planering, budget och uppföljning” anges att en resursnämndsuppgift av denna storlek bör ha ett eget kapital i storleksordningen 800 tkr. Nivån på det egna kapitalet ligger således i nivå med rekommendationen.

2.4 Nettokostnads-, lönekostnads- och personalvolymsutveckling

	År 2016	År 2017
Nettokostnadsutveckling	3,4 %	3,9 %
Lönekostnadsutveckling (exkl. arvoden)	5,0 %	6,2 %
Personalvolymsutveckling	2,1 %	3,2 %

Stadsdelens nettokostnadsutveckling uppgår till 3,9 procent (75,4 mnkr) att jämföra med budgeterade 3,3 procent (65,0 mnkr).

Nettokostnadsutvecklingen varierar mellan olika verksamheter. Lägst nettokostnadsutveckling finns inom Hemtjänst med -2,2 procent och är ett resultat av anpassning av ersättningsnivåerna inför införande av Lag om valfrihetssystem (LOV). Inom särskilt boende är nettokostnadsutvecklingen 5,0 procent. Orsak till detta ligger i linje med planerade satsningar inom verksamhetsområdet.

Nettokostnadsutveckling inom förskola uppgår till 2,7 procent. Antalet barn i förskoleverksamhet har minskat något men verksamheten har utökats i och med inrättandet av den öppna förskolan på Familjecentralen. Personaltätheten har ökat något jämfört med 2016. Skolans utveckling uppgår till 8,6 procent och orsakas av det ökade antalet elever, statliga lönesatsningar samt att personalvolymsutvecklingen ökat mer än vad utvecklingen av antal elever i egna skolor medger.

IFO-FH har en nettokostnadsutveckling på 2,2 procent medan budgetram fordrade en sänkning med -3,3 procent. Budgeterade sänkta nettokostnader inom IFO-FH har därmed ej uppnåtts. Sektorns budget 2018 medför krav på kostnadssänkningar med cirka -3,1 procent jämfört med utfall 2017.

Stadsdelens lönekostnadsutveckling uppgår till 6,2 procent.

2.5 Utveckling inom personalområdet

Rekrytering

Förvaltningen har under året haft fortsatta svårigheter att rekrytera medarbetare med adekvat utbildning inom vård, skola och omsorg. Här ingår yrkesgrupperna förskollärare, grundskolelärare, socialsekreterare, förskolechefer, rektorer och undersköterskor.

Totalt antal tillsvidareanställda medarbetare har under 2017 ökat med 72 personer jämfört med 2016, en ökning med 2,6 procent. Den totala personalomsättningen uppgick till 17,3 procent för helåret 2017 jämfört med 16,7 procent året tidigare. I uppgifterna ingår tillsvidareanställda medarbetare som både lämnat och rekryterats internt och externt under året.

Inom sektor Individ och Familjeomsorg samt Funktionshinder har det under året varit svårigheter att rekrytera medarbetare som uppfyller grundkraven för utbildning inom funktionshinderområdet. På sikt förväntas rekryteringsbehovet inom dessa områden öka ytterligare vilket kommer att ställa högre krav på kompetensutveckling och validering av befintligt anställda. För myndighetsområdet är socialsekreterare en fortsatt svårrekryterad grupp som dessutom fortsätter ha en hög intern rörlighet inom staden.

Att rekrytera och behålla medarbetare samt att förbättra socialsekreterarnas arbetsmiljö är ett prioriterat mål inom sektorn. För att identifiera obalans mellan krav och resurser har nya uppdragsbeskrivningar för socialsekreterare inom myndighetsutövning tagits fram och regelbundna ärendetyngdsmätningar genomförts. För att minska arbetsbelastningen och stärka möjligheterna för socialsekreterarna att ägna mer tid åt huvuduppdraget har funktionerna avtalscontroller, utvecklingsledare för digitala tjänster och socialadministratör inrättats. Sektorn har också beviljats stimulansmedel från nämnden för Arbetsmarknads och Vuxenutbildning för att kunna anställa socialadministratör och för att i projektform testa distansarbete för socialsekreterare.

För sektor Utbildning och Kultur och Fritid har året 2017 inneburit ökade svårigheter att rekrytera kompetenta elevassistenter, fritidspedagoger, förskollärare samt lärare inom specialämnena så som musik och slöjd. Sektorn lyfter också svårigheter med att rekrytera erfarna förskolechefer och rektorer.

Den interna rörligheten bland befintligt tillsvidareanställda lärare och förskollärare har varit fortsatt hög inom staden. En orsak är att lärare som ej fått del av den statliga satsningen "Lärarlönelyftet" valt att byta förvaltning, en annan är att bristen på både förskollärare och grundskolelärare är fortsatt stor i hela landet. En sammanvägd effekt av rekryteringsläget är en fortsatt oönskad rörlighet och konkurrens mellan stadens förvaltningar.

Trots svårigheterna att rekrytera har sektorn en fortsatt hög andel behöriga förskollärare på 60 procent. Studenter på förskolläraryt utbildningen gör den verksamhetsförlagda utbildningen på många av stadsdelens förskolor och lokala lärarutbildare har utsetts att ansvara som handledare. Under året har också mentorer utsetts i syfte att stödja nya förskollärare under deras första verksamhetsår. Utifrån fullmäktiges beslutade arbetsmiljöplan för förskolan har förvaltningen under året konkretiserat denna och lagt förslag till lokala åtgärder.

Under hösten genomfördes ett projekt där ett antal förskolor indelades i mindre grupper och därmed gick från ett avdelnings- till gruppbegrepp. Detta kunde genomföras tack vare beslut om extra resurser vilket möjliggjorde att ytterligare pedagoger kunde anställas. En utvärdering av projektet kommer att genomföras och presenteras för övriga förskolor under våren.

I sektor Äldreomsorg samt hälso- och sjukvård har det under året varit fortsatta svårigheter att rekrytera sjuksköterskor och undersköterskor vilket föranlett sektorn att genomföra insatser med fokus på att förbättra arbetsmiljön och stärka kompetensförsörjningen.

Inom ramen för Attraktiv Hemtjänst har samtliga medarbetare inom Hemtjänsten påbörjat användandet av nya arbetstelefoner och smartare IT-lösningar på arbetet. En ny verksamhet har startats upp som fokuserar på att omhänderta samtliga larm, vilket förväntas bidra till en bättre arbetsmiljö för hela sektorn. Nya mer funktionsdugliga lokaler har tagits i drift samtidigt som nya arbetskläder och skor har köpts in.

Område särskilt boende har under året inrättat två nya enhetschefsbeftattningar. I det ena uppdraget ingår ansvaret för samtlig nattpersonal och i det andra chefsuppdraget ingår, förutom fastighetsansvaret för samtliga tre äldreboenden, även ansvar för samtliga omsorgshandledare, aktiveringspedagoger och bemanningsassistenter. Syftet med förändringarna har varit att renodla ansvarsfördelningen, stärka arbetsmiljön och öka måloppfyllelsen för såväl verksamhet, chefer och medarbetare. Under året har sektorn också förberett uppstart av utbildningsprojektet för serviceassistenter med syfte att renodla rollen som undersköterska.

Omställning

I mars fattades beslut om anpassningsåtgärder inom sektor Individ och Familjeomsorg samt Funktionshinder med anledning av ett budgeterat underskott för verksamheten. Sektorn har minskat från tre till två områdeschefer. 28 tjänster inom område Bistånd och service förhandlades övertaliga i slutet av mars. Arbetsgivaren genomförde en omställningsprocess med mål att erbjuda övertaliga medarbetare nya placeringar per september 2017. Majoriteten av medarbetarna fick ett skäligt erbjudande om ny placering inom förvaltningen under maj 2017. Nio medarbetare valde att säga upp sig. Samtliga medarbetare har erbjudits företagshälsovård under hela processen.

I juli 2018 lyfts förskola och skola från stadsdelarna och blir nya nämnder. Det kommer att innebära ett omställningsarbete av stödfunktioner inom samtliga stadsdelsförvaltningar som påbörjas under våren. Även arbete med organisering stödfunktioner för kvarvarande verksamheter inom förvaltningen har påbörjats. Dialog kring organisationsförändringarna har inletts inom samtliga stöдавdelningar under 2017.

Lönebildning 2017

Budgetförutsättningarna under 2017 innefattade inga extra satsningar för jämställda och konkurrenskraftiga löner vilket medfört att lönesättande chefer behövt samverka mer aktivt för att få större möjligheter att differentiera. I många yrkesgrupper har stigande ingångslöner bidragit till minskad lönespridning vilket medför behov av att uppmärksamma medarbetare med goda prestationer över tid.

Svårigheten att rekrytera sjuksköterskor har ökat i och med Västra Götalandsregionens beslut att öka ersättningar för obekvämt arbetstid.

Lönekomensationen har under 2017 riktats till yrkesgrupperna personliga assistenter, måltidsbiträden och barnskötare inom avlösarservice samt vårdbiträden vilket har bidragit till en bättre måloppfyllelse. Utifrån den totala lönekomensationen har förvaltningen haft möjlighet att skapa visst löneutrymme till att göra satsningar för att

arbeta i enlighet med målet att ha konkurrenskraftiga och jämställda löner.

Löneöversynen av första linjens chefer och områdeschefer har varit föremål för satsning utöver lönekompensationen. Satsningar har också riktats till yrkesgrupperna lärare, förskollärare och fritidspedagoger. Satsningen till förskollärarkollektivet har gjorts utifrån en "lägsta lönenivå" medan satsningarna till lärare och fritidspedagoger har haft som syfte att komma tillrätta med en del av de strukturella justeringsbehov som finns, huvudsakligen till medarbetare med lång erfarenhet och god prestation.

Lönebildning fram till den lönepolitiska visionen 2019

Den bedömning som gjordes inför 2017 års löneöversyn innebar att en årlig lönekompensation på cirka tre procent behövdes för åren 2017, 2018 och 2019 för att kunna nå upp till visionen av de lönepolitiska målen 2019, med undantag för lärare. Bedömningen har gjorts utifrån kommande ökning i pensionsavgångar samt prognostiserade svårigheter att rekrytera till de stora personalgrupperna inom vård och omsorg.

För sektor Utbildning, Kultur och fritid är det bristen på utbildade lärare, förskollärare och fritidspedagoger tillsammans med den ökade interna rörligheten som påverkat lönebildningen. Detta beror bland annat på att de lärare som inte fick ta del av den statliga satsningen i form av Lärarlönelyftet valt att byta förvaltning. Ett antal medarbetare har därmed kunnat få en mycket högre lön i den nya förvaltningen än i den som medarbetaren lämnar. Detta har bidragit till önskad rörlighet och konkurrens mellan stadens förvaltningar. Avstämningar mellan förvaltningar ska ske vid internrekryteringar, både vad gäller tillsvidare- och visstidsanställningar men förvaltningen har ännu inte sett någon effekt av detta.

Hälsa och arbetsmiljö

Utifrån nämndens eget prioriterade mål att arbetsmiljöarbetet inom förvaltningen ska stärkas har ett antal åtgärder vidtagits under året.

En ny rutin för det systematiska hälso- och arbetsmiljöarbetet inklusive mänskliga rättigheter har tagits fram. Rutinen integrerar föreskrifterna om organisatorisk och social arbetsmiljö (AFS 2015:4). Chefer och skyddsombud har genomgått en utbildning i de nya föreskrifterna. Föreskriften ställer krav på arbetsgivaren att sätta mål för att skapa bättre sociala och organisatoriska förutsättningar avseende arbetsbelastning, återhämtning, arbetstidens förläggning och kränkande särbehandling. Rutinen har implementerats i förvaltningen och samtliga enheter har satt mål för arbetsmiljöarbetet och tagit fram handlingsplaner. En utvärdering av den nya rutinen kommer att ske under 2018.

Ett förslag till rutin för kränkande särbehandling och sexuella trakasserier har tagits fram och skall samverkas och implementeras under 2018. Rutinen innehåller skrivningar som slår fast att Göteborgs stad och SDF Majorna Linné inte accepterar att kränkande särbehandling, trakasserier eller sexuella trakasserier förekommer på arbetsplatsen. Att aktivt arbeta för likabehandling och mot diskriminering är ett konkret sätt att omhänderta mänskliga rättigheter. I förslaget finns information om vad kränkande särbehandling, trakasserier och diskriminering är, samt hur medarbetare och chef ska agera om detta uppstår.

Ett förslag till likabehandlingsplan har tagits fram som skall samverkas och beslutats på stadsdelsnämnden. Enligt diskrimineringslagen (2008:567) ska arbetsgivare arbeta med aktiva åtgärder i syfte att förebygga och motverka diskriminering på arbetsplatsen. Nya chefer och skyddsombud har omfattats av Göteborgs stads nya grundutbildning i arbetsmiljö.

Under 2018 kommer förvaltningen att genomföra utbildningar till samtliga

samverkansnivåer i syfte att förtydliga uppdraget som skyddskommitté. Utbildningen kommer också innefatta de förändringar som genomfördes i samband med att ett nytt samverkansavtal tecknades vid halvårsskiftet 2017.

Rehabilitering och sjukfrånvaro

Med bakgrund av de fortsatta höga ohälsotalen, har förvaltningen fortsatt strategiskt fokus på hälsa och arbetsmiljö. Den samlade sjukfrånvaron följs upp systematiskt minst två gånger per år av chef med stöd av HR-avdelningen. Ett annat exempel på systematisk uppföljning som införts under året är att samtliga sektors- och stödfunktionschefer satt mål för hur höga ohälsotalen får vara vid utgången av 2017. Ohälsotalen och kostnader för dessa följs upp i samband med den månatliga ekonomiska uppföljningstillfällena under året.

Implementering av den nya rutinen för korttidsfrånvaro har pågått under 2017 inom sektor Äldreomsorg samt Hälso- och sjukvård. Rutinen styr mot tidiga insatser i samarbete med företagshälsovården. Det fortsatta arbetet med att uppmärksamma ohälsa tidigt vid korttidsfrånvaro, ger ökade förutsättningar till fördjupat samarbete med företagshälsovården.

Ytterligare hälsofrämjande insats som genomförts under hösten är yogakurs för medarbetare med stressymptom. Kursen var mycket uppskattad och nya kurstillfällen kommer att erbjudas under våren.

En utbildningsinsats riktad till alla chefer och skyddsombud i arbetsanpassning och rehabilitering genomfördes under oktober 2016 till februari 2017. Fortsatt utbildning för nya chefer och skyddsombud sker via Stadens utbildning i grundläggande arbetsmiljöutbildning.

2.6 Kommunikation

Stadens webbplats är den primära källan för extern information till brukare och boende om hur de kan ta del av den service som stadsdelen och staden erbjuder. Utveckling av webben under 2017 har bland annat innefattat att skapa nya lokala enhetssidor för Familjecentralen Sandarna och för Trygg i Majorna-Linné, samt att bidra till att starta upp de stadengemensamma jämförelsetjänsterna för förskola, skola och äldreboende.

Vidare informerar förvaltningen om vad som är på gång i stadsdelen via löpande annonsering i Göteborg Direkt, den lokala gratistidning som delas ut till alla boende i området. I annonserna informeras om kommande nämndmöte samt om aktuella aktiviteter i stadsdelen. Under 2017 har annonserna bland annat lyft fram det lokala ungdomsrådet och valet till ungdomsfullmäktige, satsningen på elbilar, det nya socialkontoret, Nordhemsskolans 100-årsjubileum, Seniormässan samt medborgarlöftet inom ramen för Trygg i Majorna-Linné.

Förvaltningen arbetar i enlighet med den av nämnden antagna handlingsplanen för medborgardialog. I arbetet med lokalt utvecklingsprogram har dialoger genomförs med grupper som tidigare inte kommit till tals och vilkas behov är viktiga att beakta inför stadsdelens kommande utveckling.

I syfte att öppna upp en kanal som erbjuder större möjligheter till dialog med invånarna har också en ny förvaltningsövergripande Facebooksida skapats. Ytterligare en viktig kommunikativ insats har varit att samordna och sprida information om den stadengemensamma satsningen på gratis sommarlovsaktiviteter för alla barn och ungdomar i Göteborg. Nämnas bör också att en kommunikatörsresurs, liksom föregående år, stöttar det verksamhetsövergripande arbetet med Jämlikt Göteborg.

Internt har de kommande organisationsförändringarna kopplade till bildandet av ny

förskole- resp. grundskoleförvaltning tagit stor plats under hösten 2017. För att möta upp informationsbehovet anordnade förvaltningen en gemensam heldag för stödfunktionerna i början av hösten och de årliga två chefsdagarna vigdes helt åt förändringskommunikation och förändringsledning. Även organisationsförändringar inom hälso- och sjukvården och inom sektor IFO-FH har krävt internt kommunikationsstöd för att säkerställa att medarbetarna känner sig delaktiga i utvecklingen.

I början på hösten fick förvaltningsledningen information från stadsledningskontoret om stadens nya riktlinje för kriskommunikation. Kommunikationsavdelningen har därefter arbetat fram en plan för hur SDF Majorna-Linné ska arbeta med sin kriskommunikation. Planen är avstämmd med förvaltningens utvecklingsledare kris och säkerhet och finns med som en bilaga till krisledningsplanen.

Under november månad genomfördes en gemensam krisledningsövning tillsammans med SDF Norra Hisingen, SDF Centrum samt Social resursförvaltning. Under denna övning deltog, utöver förvaltningsledningen, förvaltningens båda kommunikatörer. Övningen gav praktiska möjligheter att träna kriskommunikation och samordning av kriskommunikation mellan flera förvaltningar. De erfarenheter som gjordes under övningen kommer att användas för att ytterligare utveckla och förtydliga kriskommunikationsplanen samt kommunikatörernas roller i krisarbetet.

2.7 Resultat enligt organisationsstrukturen

Resultat i tkr per sektor/avdelning	Nämndbidrag	Årets resultat	Budgeterat resultat	Utgående eget kapital
Utbildning, kultur och fritid	853 185	-738	0	
Äldreomsorg samt Hälso- och sjukvård	467 062	21 608	0	
Individ- och familjeomsorg samt Funktionshinder	553 755	-18 018	0	
Stödverksamheter och Förvaltningsgemensamt	145 698	942	0	46 004
Totalt	2 019 700	3 794	0	46 004

Årets resultat uppgår till 3,8 mnkr. Resultatet har jämförts med vad som prognostiserades i ekonomisk lägesrapport november förstärkts för sektor Utbildning, Kultur och fritid samt IFO-FH och försvagats något för sektor ÄO-HS.

Sektor Utbildning, Kultur och fritid redovisar ett underskott med 0,75 mnkr. Underskottet orsakas av för höga personalkostnader. Förbättringen jämfört med prognosen i ekonomisk lägesrapport november beror på statliga bidrag samt intäkter från migrationsverket för år 2014–2016 som inkommit i december. Dessutom behövde avsättningen för retroutbetalning till friskolor inte tas i anspråk.

Sektor Äldreomsorg samt Hälso- och sjukvård redovisar ett överskott på 21,6 mnkr. Detta beror på fortsatta rekryteringssvårigheter, samt att verksamheten säljer fler äldreboendeplatser till andra stadsdelar än budgeterat. Vidare har sänkning av ersättningen för hemtjänststimmen bidragit till årets resultat. Försämringen jämfört med senaste prognosen beror på att kostnader för köpta permanenta platser ökat till följd av att fler äldre i Majorna-Linné har fått tillgång till en äldreboendeplats inom staden.

Sektor IFO-FH uppvisar ett underskott på 18,0 mnkr vilket är en förbättring jämfört med ekonomisk lägesrapport november. Dock ligger kostnader för försörjningsstöd kvar på en alltför hög nivå i förhållande till tilldelningen från staden. Sektorn har genomfört ett omfattande omställningsarbete under året. Åtgärderna har innefattat en omstrukturering av familjemottagningsenheten, öppenvårdsenheten för vuxna samt Gröna gruppen inom försörjningsstödsenheten. Förvaltningen genomförde samtidigt andra kostnadsanpassningar för att nå budget i balans. Ovanstående åtgärderna har gett en positiv ekonomisk effekt om 13,6 mnkr under 2017.

Stödfunktioner och Förvaltningsgemensamt redovisar ett överskott på 1,0 mnkr som förklaras av en återbetalning av medel för kommungemensamma interna tjänster från Intraservice.

2.8 Uppföljning av budgetavvikelser

Beslutade åtgärder för budget i balans

Åtgärd/kommentar	Planerad effekt		Utfall t.o.m.			
	Helår (tkr)	Innevarande år	Mars	Aug	Okt	Dec
En förändring och vidareutveckling av familjemottagningsenheten och omstrukturering av öppenvård för barn och ungdom.	6 700	2 200	49,5	574	961	1 453
Omstrukturering av öppenvårdsenheten för vuxna och omstrukturering av insatser för vuxna med en missbruksproblematik.	4 600	1 600	88	935	1 545	2 208
Omstrukturering av Gröna gruppen inom försörjningsenheten, neddragning av tjänster inom försörjningsenheten samt omstrukturering av arbetsrehabiliterande insatser för personer med ekonomiskt bistånd.	2 400	1 200	93,6	655	972	1 347
Kostnadsanpassningar i syfte att tillsammans med föreslagna åtgärder nå budget i balans	0 *	14 000	763	5 704	7 311	8 594
TOTALT	13 700	19 000	994	7 686	10 789	13 602

Sektor individ- och familjeomsorg samt funktionshinder har genomfört ett omfattande omställningsarbete rörande 30 årsarbetare inom öppenvårdsområdet. Effekten av förändringen fick ett bättre ekonomiskt utfall än beräknat, då omställningsarbetet genomfördes fortare än tidsplanen. De delvis nya öppenvårdsinsatserna täcker fullgott behovet av sociala insatser med biståndsbeslut för målgruppen barn, ungdomar samt deras familjer, men även för vuxna med en såväl missbruks- och beroendeproblematik och de i behov av psykosocialt stöd i svåra sociala livssituationer.

Förändringen av daglig verksamhet gällande förtätning av platser i egenregi och försäljning av platser har fullföljts med god ekonomisk effekt. Kvaliteten i verksamheten har bibehållits och i vissa delar ökat trots förtätning av platser vid flera enheter.

Antalet områdeschefer har reducerats från tre till två och funktionen verksamhetscontroller har avvecklats. Kostnadsminskningarna avseende boende-, institutions- och familjehemsinsatser på individnivå har varit begränsade.

Nettokostnaden för försörjningsstödet har minskat jämfört med föregående år med 1,3 procent.

Utifrån förändrade ersättningsnivåer gällande ensamkommande barn och ungdom bedriver även sektorn här ett omställningsarbete. Omställningstakten sker inte enligt plan och går något sämre än planerat. Det beror på svårigheten att finna externa boende inom Göteborgs gränser och att Social resursförvaltning har svårt att ställa om verksamheten hem för vård eller boende till stödboende.

3 Uppföljning av kommunfullmäktiges budget

3.1 Sammanfattande uppföljning av kommunfullmäktiges prioriterade mål

Bedömning av Måluppfyllelse

Grön = God

Utveckling åt rätt håll/Stark trend/om mätetal finns - *tydlig ökning*

Gul = Viss

Utveckling åt rätt håll/Svag trend/om mätetal finns - *ökning*.

Röd = Ingen

Utveckling åt fel håll/Ingen allsvag trend/om mätetal finns - *ingen ökning all minskning*.

Blå = Svårbedömt

Utvecklingen är svårbedömd/om mätetal finns - *olika tal visar olika riktning*.
Används även om målet inte är prioriterat all ej relevant för nämnden

Mål	Bedömning av uppnådd måluppfyllelse	Eventuell kommentar
Göteborg ska vara en jämlik stad	■ Viss	Arbetet för att Göteborg ska vara en jämlik stad fortsätter att bedrivas i sektorsövergripande grupper. Representant från Förvaltningsledningen har varit processansvarig i respektive grupp. Familjecentral Sandarna har öppnat under våren 2017 och det familjecentrerade arbetet fortsätter att utvecklas. Besöken på de generationsöverskridande mötesplatserna har ökat och stödjer arbetet för att främja hälsa.
De mänskliga rättigheterna ska genomsyra alla stadens verksamheter	■ Viss	Genom ett normkritiskt och normmedvetet arbetssätt som utgår ifrån de sju diskrimineringsgrunderna är målet att kunna erbjuda inkluderande verksamheter både för medarbetare, brukare och invånare. Detta är ett arbete som pågår brett inom flera olika verksamheter i förvaltningen.
Den strukturella könsdiskrimineringen ska upphöra	■ Viss	Arbetet med jämställdhet går hand i hand med arbetet med mänskliga rättigheter och likabehandling, vilket utgår ifrån de sju diskrimineringsgrunderna. Rutiner, stöd- och kommunikationsmaterial har tagits fram för att främja, förebygga och åtgärda kränkande särbehandling och trakasserier.
Göteborgarnas möjligheter till delaktighet och inflytande ska öka	■ God	Förvaltningen arbetar i enlighet med den av nämnden antagna handlingsplanen för medborgardialog. I arbetet med lokalt utvecklingsprogram har dialoger genomförts med grupper som tidigare inte kommit till tals och vilkas behov är viktiga att beakta inför stadsdelens kommande utveckling.
Idrotts- och föreningslivet ska nå fler målgrupper	■ God	Genom stimulansbidrag stödjer förvaltningen föreningar att nå fler målgrupper. Genom Sommarlovssatsningen har föreningar ansökt och beviljats medel för aktiviteter som når fler målgrupper.

Livsvillkoren för personer med fysisk, psykisk eller intellektuell funktionsnedsättning ska förbättras.	■ God	Förvaltningen har vidtagit ett antal åtgärder utifrån den psykiatrikartläggning som gjordes 2016. Sektor IFO-FH har gått från tre verksamhetsområden till två; en utförardel och en myndighetsdel. Syftet med förändringen är att få ett tydligare brukarfokus och att organisera verksamheten utifrån socialtjänstprocessen.
Individ- och familjeomsorgen ska skapa mer jämlika livschanser för stadens invånare	■ God	Familjecentralen i Sandarna har öppnat under våren 2017 och det familjecentrerade arbetet fortsätter att utvecklas. Projektmedel har beviljats för att arbeta med elever som har låg skolnärvaro.
Alla elever ska oavsett bakgrund nå målen inom skolan och kunna utvecklas till sin fulla potential	■ Viss	Det pågår ett arbete med att kompetensutveckla personalen för att skolorna bättre ska kunna inkludera alla elever och göra skolan tillgänglig för alla elever. Även på ledningsnivå arbetar förvaltningen med att utbilda rektorer och områdeschef i att organisera för skolframgång.
Äldres livsvillkor ska förbättras	■ God	Resultat i brukarundersökning visar att våra brukare är nöjda med den omsorg de får, speciellt inom särskilt boende.
Göteborg ska minska sin miljö- och klimatpåverkan för att bli en hållbar stad med globalt och lokalt rättvisa utsläpp	■ Viss	Målet behandlas genom att förvaltningen arbetar med Göteborgs stads klimatstrategiska program. I detta ingår att bidra till förändrade konsumtionsmönster, genom att använda saker längre samt att hitta alternativ till flygresor och bilåkande.
Bostadsbristen ska byggas bort och bostadsbehoven tillgodoses bättre	■ Viss	Flera bostadsprojekt är planerade, varav några med högt antal bostäder. Det finns ytterligare behov av större lägenheter, billiga lägenheter till äldre, bostad med särskild service samt äldreboenden.
Det hållbara resandet ska öka	■ God	Förvaltningen har haft en minskande klimatkompensation. Främst är det bränsleförbrukningen som går ner samt ersättning för användning av egen bil i tjänsten.
Sysselsättningen för grupper långt ifrån arbetsmarknaden ska öka	■ Ingen	Antalet hushåll i långvarigt beroende av Försörjningsstöd har fluktuerat men överlag har inte sysselsättningen för grupper långt ifrån arbetsmarknaden ökat. Planerade åtgärder för att få fler i sysselsättning pågår.
Göteborg ska vara en hållbar innovationsstad med ökande jobbtillväxt	■ Svårbedömd	Målet är ej särskilt prioriterat av stadsdelsnämnden 2017 och förvaltningens bidrag till måluppfyllelse bedöms som relativt lågt.
Göteborgarnas möjlighet att turista i sin egen stad ska öka	■ God	Målet är ej särskilt prioriterat av stadsdelsnämnden 2017. I det lokala utvecklingsprogrammet har särskild vikt getts åt att framhäva stadsdelen som attraktiv för boende och besökande.
Tillgängligheten till kultur ska öka	■ God	Verksamhetsområde Kultur och Fritid arbetar för att utöka kulturaktiviteterna utifrån ett helastaden perspektiv. Biblioteken, Kulturskola och Fritid har utökat sitt målanpassade utbud.
Osakliga löneskillnader mellan män och kvinnor ska upphöra	■ Viss	Förvaltningen har gjort medvetna satsningar utifrån den lönepolitiska målbild som finns i staden avseende jämställda och konkurrenskraftiga löner. Dessa satsningar har

		bidragit till att minska de osakliga löneskillnader som fortfarande finns.
Göteborg ska öka andelen hållbara upphandlingar	■ Svårbedömd	Målet är ej särskilt prioriterat av stadsdelsnämnden 2017 och förvaltningens bidrag till måluppfyllelse bedöms som relativt lågt.
Nämndens egna prioriterade mål;		
Majorna-Linné ska säkerställa god kvalitet i förskoleverksamheten, bland annat genom ökad personaltäthet.	■ Viss	Sektorn arbetar med optimerad och följsam resursfördelning. Genom omprioriteringar i sektorns budget har personaltätheten kunnat ökas något. Personaltätheten rapporteras till nämnden fyra gånger per år.
Verksamheten ska stärka samverkan med föreningsliv och frivillighetsorganisationer för att öka utbudet av kultur och fritidsaktiviteter	■ God	Föreningsstöd arbetar aktivt för att nå fler föreningar. Flera föreningar organiserar kultur och fritidsaktiviteter under sommaren med stöd av den statliga Sommarlovssatsningen. Genom ett IOP med Majornas samverkansförening breddas utbudet av fritidsaktiviteter och når fler målgrupper.
Ungas möjligheter till en rik och meningsfull fritid ska öka.	■ God	Antalet mötesplatser har ökat det senaste året genom att Kulturskolan nu har en egen lokal som möjliggör ett utvidgat och mer öppet utbud. Ungas delaktighet i att utveckla fritidsutbudet har ökat.
Arbetsmiljöarbetet inom förvaltningen ska stärkas	■ God	Sedan 2015 har förvaltningen gjort strategiska satsningar i syfte att sänka ohälsotalen. Sjukfrånvaron är fortsatt hög. Förvaltningsledningen följer utvecklingen och vidtar åtgärder

3.2 Sammanfattande uppföljning av kommunfullmäktiges uppdrag

Uppdrag	Har uppdraget utförts? Ja/Nej	Om uppdraget inte har utförts; kort kommentar om orsaken till det och ev till vilken del uppdraget har genomförts
Likabehandlingsplaner ska tas fram utifrån samtliga diskrimineringsgrunder. Arbetet ska gälla ur både invånar- och medarbetarperspektiv	Nej	Förvaltningen har inväntat centralt stödmaterial som ännu ej utkommit för hur invånarperspektivet ska omhändertas. Likabehandlingsplan utifrån ett medarbetarperspektiv förväntas fastställas i nämndsammanträde februari 2018.
Talarstatistik ska föras under nämnd och styrelsemöten minst tre gånger för att synliggöra könsskillnader. Statistiken ska bifogas protokoll.	Ja	
Det familjecentrerade arbetssättet ska utvecklas och implementeras bland annat genom att familjecentraler inrättas i alla stadsdelar samt att de öppna och uppsökande aktiviteterna förstärks.	Ja	
Försörjningsstödet ska utökas under sommarmånaderna för barnfamiljer	Ja	
Stadsdelarna ska aktivt verka för att så många barn som möjligt utnyttjar möjligheten till förskola eller pedagogisk omsorg	Ja	
Generationsmöten mellan unga och äldre ska prövas i alla stadsdelar	Ja	

Uppdrag	Har uppdraget utförts? Ja/Nej	Om uppdraget inte har utförts; kort kommentar om orsaken till det och ev till vilken del uppdraget har genomförts
Modellen interprofessionell teamsamverkan med utgångspunkt i personcentrerad vård ska införas i alla stadsdelar inom äldreomsorgen	Nej	Modellen är ännu ej full ut införd. Arbete pågår utifrån införande av LOV och lagen om effektiv utskrivning.
Alla elever i grundskolan ska erbjudas minst ett scenkonstbesök per år.	Ja	
Kultur- och musikskolan ska byggas ut så att kön försvinner	Nej	Kapaciteten för kulturskolan har ökat men inte i takt med den ökade efterfrågan
Andelen chefer födda utanför Norden ska öka kraftigt och aktivt följas upp	Ja	
Andelen kvinnliga chefer inom manligt dominerade verksamheter ska överstiga andelen kvinnor inom samma verksamhet	Ja	
Friskvårdsbidraget ska höjas med 200 kronor per person	Ja	
Andelen ekologisk mat ska uppgå till minst 50 procent (nämndens uppdrag)	Ja	
Av den arbetade tiden i Göteborgs stad ska max fem procent utföras av timavlönad personal. (nämndens uppdrag)	Nej	7,5 procent för ackumulerat helår 2017 jämfört med 7,9 procent för motsvarande period förra året.

4 Uppföljning av nämndens verksamhet per verksamhetsområde

4.1 Utbildning

4.1.1 Redovisning av resultat

Kostnads- och volymutveckling förskoleverksamhet

Mått	2015	2016	2017
Nettokostnad, tkr	382 855	390 383	400 873
Nettokostnadsutveckling, %		2,0%	2,7%
Antal barn i förskoleverksamhet (befolkning)	3 091	2 988	2 933
Årlig förändring, %		-3,3%	-1,9%
Nettokostnad per barn i egen förskola (enhetskostnad)	129 444	136 009	141 397

Nettokostnadsutvecklingen för förskoleverksamheten är 2,7 procent under 2017. Antalet barn i förskoleverksamhet har minskat något helt i enlighet med befolkningsprognos.

Förskolan har under året genomfört flera evakueringar av lokaler. Den öppna förskolan på Familjecentralen är en utökad verksamhet jämfört med 2016. Nettokostnaden per barn ökar och är en medveten effekt av nämndens mål om att öka personaltätheten.

Andelen utbildade och behöriga förskollärare är fortsatt hög vilket påverkar kostnaderna i en jämförelse med övriga stadsdelar.

Kostnads- och volymutveckling skola

Mått	2015	2016	2017
Nettokostnad (tkr)	421 249	447 770	486 404
Nettokostnadsutveckling, %		6,3%	8,6%
Antal egna elever i grund- eller sarskola (befolkning)	4 292	4 504	4 713
Årlig förändring, %		4,9%	4,7%
Antal barn i skolbarnomsorg (befolkning)	2 026	2 149	2 248
Årlig förändring, %		6,0%	4,6%
Nettokostnad per elev i egna skolor (enhetskostnad)	92 283	90 054	90 184

Nettokostnadsutvecklingen för grundskoleverksamheten är 8,6 procent under 2017. Antalet egna elever har ökat med drygt 200 vilket medför en ansträngd lokalsituation. Antalet barn på fritidshem har också ökat.

Nettokostnaden per elev ligger nästan på oförändrad nivå jämfört med 2016. Statliga satsningar på löner har skett i flera omgångar vilket lett till att lönekostnader ökat både för befintlig och nyanställd personal. Trots detta har inte nettokostnad per elev ökat avsevärt.

Personalvolymsökningen har ökat mer än vad utvecklingen av antal elever i egna skolor medger och kommer att behöva omhändertas under 2018.

4.1.2 Viktiga framtidsfrågor

Viktigaste interna faktorer för att nå en god måluppfyllelse:

- Säkra en god arbetsmiljö för medarbetare och chefer. Fortsätta att följa upp de handlingsplaner som finns inom arbetsmiljöområdet.
- Säkra en god kompetensförsörjning både gällande tillsvidareanställd personal och för vikarier.
- Säkra god lokalplanering i samverkan med Lokalsekretariatet så att befolkningsökningar i skolan samt stadens behov inom förskoleområdet kan följas och omhändertas.
- Fortsätta att utveckla elevhälsans arbete för att förbättra möjligheter så att alla elever ska kunna nå sin fulla potential.

Viktigaste externa faktorer för att uppnå en god måluppfyllelse:

- Fördjupa samverkan med primärvård och Barn- och ungdomspsykiatri (BUP) gällande elever med psykisk ohälsa.
- Genomföra övergången till nya nämnder/förvaltningar utan att släppa fokus på kvalitets- och utvecklingsfrågorna.

4.2 Äldreomsorg

4.2.1 Redovisning av resultat

Kostnads- och volymutveckling ordinärt boende

Mått	2015	2016	2017
Nettokostnad ordinärt boende, tkr	159 566	192 861	188 604
Nettokostnadsutveckling, %		20,9%	-2,2%
Antal personer med hemtjänst	890	862	861
Antal hemtjänsttimmar	273 092	264 522	269 524
Årlig förändring		-3,1%	1,9%
Nettokostnad per hemtjänsttimma (enhetskostnad)	435	500	492

Kostnads- och volymutveckling särskilt boende

Mått	2015	2016	2017
Nettokostnad särskilt boende, tkr	257 381	250 658	263 177
Nettokostnadsutveckling, %		-2,6%	5,0%
Antal nyttjade boendeplatser egen befolkning	418	398	383
Årlig förändring, %		-4,8%	-3,8%
- varav permanenta boendeplatser	372	372	359
- varav korttidsplatser	46	26	24
Antal dygn med betalningsansvar för utskrivningsklara patienter	147	480	580

Nettokostnadsutvecklingen är för perioden 2,3 procent för sektor Äldreomsorg samt Hälso- och sjukvård.

Nettokostnadsutvecklingen för ordinärt boende har minskat med 2,2 procent jämfört med 2016. Orsaken till minskningen är en anpassning av ersättningsnivåerna inför införande av Lag (2008:962) om valfrihetssystem (LOV). Kostnad per brukare (KPB)

har använts som underlag för att identifiera lämplig ersättningsnivå. Antalet brukare är oförändrat men antalet beviljade timmar har ökat. En utmaning för 2018 är att minska snitttiden per ärende så att den ligger i nivå med riket. Målsättningen är att all beviljad tid ska utföras och utvecklingen ska följas systematiskt.

Inom särskilt boende har nettokostnadsutvecklingen ökat med 5 procent. Ökningen ligger i linje med planerade satsningar. Antalet nyttjade äldreboendeplatser ligger under prognostiserad nivå under året med anledning av Göteborgs brist på önskade platser. En viss ökning av nyttjade platser har skett i slutet av året då tillgången på platser varit högre.

Nyttjandet av korttidsplatser ligger något över budgeterad nivå vilket är en följd av något längre väntetid till särskilt boende.

Utvecklingen av antal dygn med betalningsansvar inom sjukvården har under året gått från höga nivåer till en bättre nivå som ett led i ett stadsövergripande arbete med gemensamma processer kring korttid.

Utvecklingen med ökade behov hos befolkningen sker långsamt men kommer innebära framtida utmaningar inom till exempel personalförsörjning och ekonomi.

4.2.2 Viktiga framtidsfrågor

De viktigaste interna faktorerna för god måloppfyllelse:

- Den viktigaste interna faktorn för en god måloppfyllelse är en långsiktig ekonomisk stabilitet inom förvaltningen. En ekonomisk stabilitet ökar förutsättningarna för att planera långsiktigt och skapa en hållbar utveckling av verksamheterna.

De viktigaste externa faktorerna för god måloppfyllelse:

- Den viktigaste externa faktorn är att staden klarar av att möta befolkningens boendebehov. För sektorn innebär detta att det är angeläget att staden lyckas med att bygga äldreboenden som motsvarar befolkningens prognostiserade kommande behov, samt att det befintliga bostadsbeståndet möjliggör för kvarboende.

4.3 Hälso- och sjukvård

I stadsdelen bor cirka 1000 patienter som har hälso- och sjukvårdsinsatser. Antal patienter har minskat jämfört med tidigare år. Patienterna är svårare sjuka och behöver mer avancerade insatser vilket medför att antalet besök har ökat jämfört med 2016. Delegering av hälso- och sjukvårdsinsatser till undersköterskor har ökat.

Det svenska palliativregistret används för analys samt förbättringsåtgärder. Skattning av patientens smärtintensitet är en förutsättning för att kunna ge adekvat smärtlindring och för att kunna kvalitetssäkra de smärtbehandlingsmetoder som används.

Utbildningsinsatser har hög prioritet i verksamheten och andelen smärtskattningar har ökat jämfört med tidigare.

Samverkansprojekt med primärvårdens Närhälsan avseende mobil läkare har bidragit positivt till verksamheten. Införandet av mobil läkare har bland annat medfört att 700 hembesök genomförts, 400 läkemedelsgenomgångar och att vårdtagaren snabbare får en medicinsk bedömning samt ordinationer.

Läkaren har konsulterats av hemsjukvården 2300 gånger fram till oktober vilket inneburit stora tidsbesparingar då det sker med läkaren direkt på plats (mätning t om oktober).

En genomgång av alla patientjournaler och granskning av vårdplaner har genomförts på äldreboendena under våren för att säkerställa patientens delaktighet och inflytande över vårdinsatserna.

Arbete pågår kontinuerligt för att nå målet med 14 dagars korttidsvistelse.

4.4 Individ och familj

4.4.1 Redovisning av resultat

Kostnads- och volymutveckling

Mått	2015	2016	2017
Nettokostnad, tkr	264 550	273 765	278 465
Nettokostnadsutveckling, %		3,5%	1,7%
- varav försörjningsstöd, tkr	82 500	80 536	79 496
Antal vårddagar institution barn och unga	21 339	44 229	26 047
Antal barn och unga i familjehem	63	104	81
Antal vårddagar institution vuxna	3 486	4 707	3 262
Antal boendedygn socialt boende	60 660	66 348	61 098
Antal hushåll med försörjningsstöd	900	864	832

Den fortsatta prioriterade utmaningen är att säkerställa att klienter med så kallade sociala skäl och de som står långt från arbetsmarknaden får rätt insatser. Sociala skäl innebär ofta att klienten inte uppfyller de krav arbetsgivare har för anställning och kommer därmed inte ut i egenförsörjning trots högkonjunktur. Många i denna målgrupp saknar kontakter med sjukvård vilket innebär svårigheter att beviljas sjukersättning.

Sektorns fortsatta strategi för att få fler i egenförsörjning är ett tydligt fokus på sysselsättning i två spår. Ett arbetsmarknadsförberedande spår med insatser från kompetenscenter inom Arbetsmarknad och vuxenutbildningsförvaltningen för de som står nära arbetsmarknaden samt ett arbetsrehabiliterande spår med stadsdelsförvaltningen som ansvarig för sysselsättning och rehabilitering. Målsättningen är också att nya klienter som söker försörjningsstöd ska vara i någon form av sysselsättning inom 48 timmar.

Personalvolymsutveckling

Fortsatt minskning av personalvolym beror på minskning av ärendemängd i första hand avseende ensamkommande ungdomar.

Antal vårddygn barn och unga/familjehem

Minskningen av antalet ensamkommande påverkar antalet vårddygn. Volymerna för Familjehem har minskat under perioden och fortsatt minskning förväntas främst avseende ensamkommande barn.

Antal vårddygn vuxna institutionsvård

Antal ärenden inom vuxenenheten är relativt konstant, däremot är det en märkbar minskning av antalet vårddygn till följd av förbättrad uppföljning i aktuella ärenden. Det har skett en viss minskning av antal boendedygn men bostadsbristen är en försvårande faktor.

Antal boendedygn, Boendeverksamheten och övrigt boende

Antalet boendedygn har minskat. Kostnaderna minskar inte i samma omfattning med anledning av höga boendepriser.

Antal hushåll med försörjningsstöd

Antalet hushåll med försörjningsstöd minskar något. Kostanden på årsbasis minskar marginellt i jämfört med tidigare, och står för en stor budgetavvikelse.

4.4.2 Viktiga framtidsfrågor

De viktigaste interna faktorerna för god målluppfyllelse:

- Fler i arbete och sysselsättning samt ökad självförsörjning genom systematiskt arbetssätt och ett nära samarbete mellan enheter samt externa aktörer.
- Stärka samverkan mellan myndighet och utförarverksamheter samt teamorienterat arbetssätt genom gemensamma rutiner och mötesforum i enlighet med socialtjänstprocessen.
- Ökad delaktighet för brukare genom förbättrad kunskap om brukares syn på stödet samt delaktighetsfrämjande metoder.
- Systematiskt kvalitetsarbete för att uppnå en budget i balans samt öka kvaliteten inom sektorn.

De viktigaste externa faktorerna för god målluppfyllelse:

- Bostadsbrist leder till dyra boendelösningar och minskad självständighet för brukare. Genom effektiva avtalsförhandlingar, systematiskt arbetssätt samt nära samarbete mellan myndighet och utförarverksamhet kan kostnader minskas.
- Brist på utbildad och erfaren personal försvårar möjligheterna att rekrytera och behålla personal. Strävan att vara en attraktiv arbetsgivare fortsätter genom utbildningssatsningar, ett aktivt arbetsmiljöarbete, ökad delaktighet bland personal samt renodling av socialsekreterarnas huvuduppdrag.
- Pågående högkonjunktur och minskad arbetslöshet behöver utnyttjas för att få fler i självförsörjning.

4.5 Funktionshinderverksamhet

4.5.1 Redovisning av resultat

Kostnads- och volymutveckling

Mått	2015	2016	2017
Nettokostnad, tkr	353 586	347 999	357 178
Nettokostnadsutveckling, %		-1,6%	2,6%
Antal personer med insats enl. LSS	435	421	413
Årlig förändring, %		-3,1%	-2,0%
Antal personer med bistånd enligt SoL	644	629	606
Årlig förändring, %		-2,4%	-3,6%

En nettokostnadsökning har skett från 2016 till 2017. Antalet individer med stora omvårdnadsbehov som kräver hälso- och sjukvård har ökat vilket har inneburit ökade kostnader för verksamheten. Antal personer med korttidsbeslut har ökat med åtta personer under 2017 likaså har antalet hemtjänsttimmar ökat.

Sektorn har under 2017 minskat antalet beslut om avlösarservice för att komma i nivå med övriga stadsdelar, likaså har antalet beslut om kontaktperson minskat.

Antalet timmar i genomsnitt för personlig assistans enligt LSS har minskat från 2459 timmar till 1793 timmar. Antalet boendestödstimmar har minskat från 5 418 timmar till 4 422 timmar. Under 2018 kommer en av de viktigaste åtgärderna för att komma ner i

kostnad att vara omförhandling av BmSS avtal. Det arbetet kommer att drivas av den nyinrättade funktionen avtalscontroller. Införandet av SPINK förväntas över tid minska förvaltningens boendekostnader.

4.5.2 Viktiga framtidsfrågor

De viktigaste interna faktorerna för god måluppfyllelse:

- Skapa tydliga gemensamma rutiner och mötesforum i enlighet med socialtjänstprocessen för att förbättra den interna samverkan utifrån den nya organisationen och ett teamorienterat arbetssätt.
- Ökad delaktighet och självbestämmande för brukare genom arbetssätt som ökar sektorernas kunskap om brukares syn på stödet samt metoder som främjar delaktighet.
- Som en del i att få en budget i balans samt öka kvalitet behöver verksamheten arbeta systematiskt med mål, processer och uppföljningar.

De viktigaste externa faktorerna för god måluppfyllelse:

- Bristen på bostäder leder till att personer blir kvar i dyra boendeformer och processen mot ökad självständighet bromsas. Antalet individer med omfattande sjukvårdsbehov och behov av boende ökar, även bland barn och unga.
- Den allt större konkurrensen om personal har försvårat möjligheterna att rekrytera och behålla anställda. Avgörande för sektorn är att fortsätta arbetet med att vara en attraktiv arbetsgivare genom utbildningssatsningar, ett aktivt arbetsmiljöarbete med minskning av arbetsrelaterad psykisk ohälsa samt ökad delaktighet bland personal.

4.6 Kultur och fritid

4.6.1 Redovisning av resultat

Kostnadsutveckling

Mått	2015	2016	2017
Nettokostnad, tkr	29 763	30 834	33 223
Nettokostnadsutveckling, %		3,6%	7,7%
- varav kultur, tkr	19 966	21 858	22 280
- varav fritid, tkr	9 797	8 976	10 943

Nettokostnadsutveckling på 4,1 procent jämfört med 2016 beror främst på bidrag från statliga och kommunala satsningar som Sommarlovssatsningen och kulturprojekt samt helårshyran för Kulturskolans nya lokaler på Tredje Långgatan. 35 procent av verksamhetsområdets budget är externa intäkter vilket kan variera mycket från år till år.

Helårshyran för Kulturskolans lokaler belastar först 2017 Majorna-Linnés resultat. Stadsdelsförvaltningen Centrum är med och medfinansierar verksamheten. Hyres- och leasingkostnaden för Kulturskolan blev högre än vad som var först planerat på grund av diverse olika anpassningar inom verksamheten. Detta har nu verksamheten att hantera i budget 2018.

4.6.2 Viktiga framtidsfrågor

De viktigaste interna faktorerna för god måluppfyllelse:

- För att förbättra inflytande och delaktighet ska förutsättningar för unga som producenter samt gruppverksamhet inom Fritid utvecklas. Riktningen ska ligga inom ramen för det nationella kvalitetsnätverkets (KEKS) "good enough mål".
- För att stärka det läsfrämjande arbetet så ska samverkan med andra verksamheter inom stadsdelen fortsätta stärkas.
- Ökade besök på våra bibliotek som förvaltningen behöver hitta lösningar för att hantera, till exempel genom ökad digitalisering.

De viktigaste externa faktorerna för god måluppfyllelse:

- Det behövs en tydlig ansvarsfördelning av Föreningsstöd över staden för att möjliggöra ett bättre samarbete med civilsamhället.
- Uppdraget med att minska kön till Kulturskolan hamnar i kortsiktig målkonflikt med elevers och vårdnadshavares önskemål om ett specifikt ämne.

5 Uppföljning av särskilda beslut och uppdrag

5.1 Ej verkställda SoL/LSS-beslut

	SoL-beslut 2017-12-31	LSS-beslut 2017-12-31
Antal beslut som inte verkställts inom tre månader från beslutsdag	12	6
Antal beslut där verkställigheten avbrutits och inte återupptagits inom tre månader från avbrottet	0	1

Individ- och familjeomsorg samt funktionshinder

2017-12-31 var sex beslut enligt LSS ej verkställda inom tre månader från beslutsdatum. Fem beslut avser bostad med särskild service för vuxna. I avvaktan på verkställighet har samtliga personer stöd antingen genom korttidsboende, korttidsvistelse, boendestöd eller personlig assistans. Ett beslut avser daglig verksamhet, där brukaren tackat nej till kommunens verksamhet och överklagat avslag till specifik köpt plats. Domen har gått den enskilde emot och övervägande om kommunal verksamhet pågår. Ett beslut om bostad med särskild service har återtagits på egen begäran. Ett beslut om bostad med särskild service har verkställts under perioden.

2017-12-31 hade ett beslut enligt LSS avbrutits. Beslutet avser särskilt boende. I avvaktan på verkställighet har personen bott heltid i annan vårdform samt hos närstående. Inventering om lämplig bostad pågår.

2017-12-31 var två beslut enligt SoL ej verkställda under perioden. Ett beslut gäller kontaktperson, där brukaren önskat avvakta ny kontaktperson efter att den förra av sagt sig uppdraget. Ett beslut gäller bostad med särskild service.

Äldreomsorg samt hälso- och sjukvård

2017-12-31 var 10 beslut enligt SoL ej verkställda inom tre månader från beslutsdatum. Samtliga har fått erbjudanden men valt att tacka nej. Samtliga beslut avser särskilt boende. I avvaktan på verkställighet har samtliga personer stöd antingen genom korttidsboende och hemtjänst i ordinärt boende.

5.2 Anmälningar enligt Lex Maria och Lex Sarah

	Kvartal 4 2017
Antal anmälningar enligt Lex Maria	0
Antal anmälningar enligt Lex Sarah	2

Sektor Individ- och familjeomsorg samt Funktionshinder har en Lex Sarah anmälan att rapportera under fjärde kvartalet. Ärendet avser icke hanterade enligt Lagen om omhändertagande av berusade personer (LoB) sedan juni 2017. En riskbedömning gjordes 2017-12-14 med förslag på åtgärder. En tjänst har tillsatts som förstärkning på mottagningsenheten för att hantera LoB.

Sektor Äldreomsorg samt Hälso- och sjukvård har en Lex Sarah anmälan under fjärde kvartalet. Ärendet avser sexuella kränkningar. Berörd medarbetare har sagt upp sig på eget initiativ och är tills dess avstängd med lön. Enhetschef har haft kontakt med personal för att ta reda på vilka som kan ha utsatts, både avseende personal och brukare. Polisanmälan är upprättad som avsåg både brukare och personal. Företagshälsovården är inkopplad för den personal som har uppgett sig ha ett behov av samtalskontakt. Enhetschef har tagit kontakt med brukare, anhöriga och berörd personal. Socialt ansvarig samordnare (SAS) har utbildat samtlig personal på enheten i avvikelshantering och lex Sarah.

5.3 Utvärdering av system för styrning, uppföljning och kontroll

Stadsdelsnämndens bedömning är att efterlevnad av förhållningssätt, regelverk och överenskomna arbetssätt är på en genomgående god nivå. Det pågår ett aktivt arbete i chefsleden för att efterleva det som förväntas i uppdraget. På grund av bland annat chefsomsättningar behöver arbetet kontinuerligt utvecklas. I den senaste chefsenkäten svarade 85 procent av förvaltningen chefer att de vet vad som förväntas av dem i sitt arbete och 91 procent att de är insatta i målen för verksamheten.

Det finns en hög medvetenhet om situationer där risk föreligger för oetiskt beteende och åtgärder vidtas. Detta är ett område med ständiga förbättringsbehov då ledningen strävar efter att identifiera nya risker som kan skada nämndens förtroende och leda till oönskad hantering av skattemedel, kränkande behandling eller diskriminering. Tidig och öppen dialog främjas i samtliga chefsled och uppmuntras i dialogmöten som förvaltningsledning genomför tillsammans med samtliga chefer i förvaltningen.

Strukturerad uppföljning, dokumentation och rapportering är upprättad enligt stadens riktlinjer. Utöver detta genomförs temadialoger, planeringsdialoger och budgetdialoger mellan nämnd och förvaltning. Brukarundersökningar används systematiskt som underlag för utvecklande av grunduppdraget utifrån de vi är till för. Medborgardialoger används på olika sätt som ett verktyg för att öka invånarens möjlighet till inflytande och delaktighet. Nämndens mål och inriktningsdokument omhändertas i stadsdelsnämndens budget och uppföljningsprocess. Överenskommelser upprättas inför varje verksamhetsår med mål och uppdrag som konkretiseras i linjen. Ett systematiskt kvalitetsarbete bedrivs i verksamheterna som utgår ifrån tidigare års förbättringsområden.

Förvaltningsledningen har på nämndens uppdrag urskilt verksamhetens viktigaste risker och tagit fram en samlad riskbild. Den samlade riskbilden baseras på riskbedömningar som genomförts i respektive sektorledning och med respektive stödfunktionschef baserat på verksamhetens processer. 35 risker har identifierats i förvaltningens samlade riskbild. För 32 av de 35 identifierade riskerna har riskreducerade åtgärder införts och som åtgärdas under 2018 (åtgärdsplan 2018) Risker och avvikelser identifierats också löpande under året och åtgärdas snarast möjligt samt inkluderas i verksamheternas kvalitetsarbete. Tre av de identifierade riskerna i den samlade riskbilden har valts ut för att särskilt granskas under kommande verksamhetsår för att verifiera att de riskreducerande åtgärderna fungerar på ett tillfredsställande sätt (intern kontrollplan 2018). Stadsdelsnämnden presidium har varit delaktiga och ställer sig bakom Intern kontrollplan för 2018 som tagits fram utifrån förvaltningsledningens värdering och prioritering av vilka processer som ska granskas under kommande verksamhetsår.

Förankrade arbetssätt för att hantera allvarliga brister och avvikelser finns samt rapporteras i linjen och kommer till nämndens kännedom. Högsta ledningen hanterar särskilt allvarliga återkommande brister men förvaltningen behöver utveckla arbetet på samtliga nivåer så att åtgärder kan vidtas i ett så tidigt skede som möjligt. Förbättringsarbetet följs upp i uppföljningsrapport 3 och i verksamheternas systematiska kvalitetsarbete. Beslut och uppdrag följs systematiskt upp i förvaltningsledningen och i månatliga uppföljningsmöten. Servicedeklaration har upprättats mellan stödfunktioner och verksamheterna för att säkerställa leverans och för att eftersträva god kvalitet i stödet till verksamheternas chefer.

Avslutningsvis bedömer nämnden att systemet för styrning, uppföljning och kontroll fungerar tillfredsställande men att det kontinuerligt måste aktualiseras och uppgraderas för att bibehålla den kvalitet förvaltningen har idag.

5.4 Ekonomisk uppföljning av flyktingmottagandet

Förändrade ersättningar för ensamkommande

Från och med 1 juli 2017 infördes nya statliga ersättningar för stadens mottagande av ensamkommande barn. Det nya ersättningssystemet utgår i huvudsak från schabloner och är grundat på en genomsnittskostnad per barn/ungdom och dygn oavsett boendeform. Majorna-Linnés kostnader för ovannämnda placeringar har överstigit den beräknade ersättningen med cirka 1,1 mnkr i månaden. Endast när det gäller placering enligt Lag med särskilda bestämmelser om vård av unga och Socialtjänstlagen har förvaltningen haft möjlighet att ansöka om faktiska kostnader.

Från 2015 till 2017 placerade sektor IFO-FH flertalet ensamkommande i familjehem och via Social Resursförvaltningen (SRF) utifrån ett kostnadsperspektiv. Sektorn har i första hand undvikit placeringar utanför staden då det medför merkostnader. Från december 2016 till juni 2017 har sektorns enhet för Barn och unga fört dialog med privata utförare som erbjuder hem för vård och boende (HVB), stödboende och familjehemsvård för att sänka kostnader men utan framgång. Handläggarna har fått anvisning och instruktioner om en korrekt och måttfull bedömning vad gäller behov av vård för målgruppen.

Förvaltningen har fortsatt använt familjehem och SRF i huvudsak. Att SRF satt sina avgifter högre än den statliga schablonen samt lägger ner en stor del av sin verksamhet innebär problem för sektorn. Förvaltningen ser nu allt fler unga med allvarlig problematik och större vårdbehov. I de fallen har sektorn varit noga med att söka ersättning för faktisk kostnad. En viktig del i kontroll över kostnader är att sektorn har en tydlig struktur för kostnadsuppföljning och återsökning via administrativt stöd.

Kostnader och intäkter

Verksamhet	Kostnader	"Flyktingstatsbidrag"	Övriga intäkter	Nettokostnad
Individ- och familjeomsorg	61 085	43 755	1 675	15 655
Utbildning (asylsökande)	4 070	2 931	0	1 139
Förskola				0
Grundskola, förskola, skolbarnomsorg	4 070	2 931		1 139
Särskola				0
Övrigt	0	0	0	0

Statsbidrag från Migrationsverket

	2017-12-31	2016-12-31
Kostnader som nämnden har sökt eller avser att söka statsbidrag för från Migrationsverket avseende 2017 eller tidigare och där nämnden ännu inte har fått beslut	67 986	82 650
Intäktsbokförda fordringar på Migrationsverket	60 297	76 811

5.5 Måltidsprogrammet

Måltidsprogrammet som utgår ifrån livsmedelsverket riktlinjer för goda matvanor används som ett styrdokument för alla rutiner och krav som rör förvaltningens måltidsverksamhet. Måltidsprogrammet har varit ett bra styrmedel för att ge riktlinjer kring hur måltidsverksamheten ska förhålla sig i olika strukturella frågor. Till exempel att det ska finnas matråd på skolor och brukarråd på äldreboenden för att öka inflytandet

och möjligheten att påverka menyer och utbud för den enskilda individen. Förvaltningens måltidsverksamhet använder även måltidsprogrammet som ett kommunikationsmaterial i möten med våra olika kunder och vårdnadshavare.

Stadens måltidsprogram behöver uppdateras utifrån livsmedelsverkets nya riktlinjer och avsnitten för måltidsmiljö, pedagogisk måltid och specialkost bör utvecklas. Det hade varit önskvärt med ett förtydligande om att förskola och skola behöver arbeta med måltiden som en pedagogisk resurs och vad det innebär konkret att äta pedagogiskt. Det behövs tydliga enhetliga rutiner för staden när det gäller specialkost och läkarintyg.

Kostdataprogram används för att säkerställa att matsedeln och maträtterna har rätt näringsinnehåll, för att registrera antal tillagade portioner i varje kök, dagligt svinn och levererade specerier till förskola och äldreboende. Detta möjliggör också att statistik kan följas upp månadsvis.

5.6 Sponsring

Nämnden har inte fattat några beslut om sponsringsåtgärder under 2017.

5.7 Inkomna synpunkter 2017

Under 2017 har det inkommit 81 registrerade synpunkter till förvaltningen synpunktshantering. Den största andelen synpunkter handlar om klagomål om utförande av tjänst och fattade myndighetsbeslut. En del synpunkter är också klagomål om tillgänglig information samt beröm om utförande av tjänst. Antal inkomna synpunkter har kraftigt ökat från föregående år beroende på ett aktivt arbete med att informera brukare, kunder och vårdnadshavare om möjlighet till att lämna synpunkter via stadens webbplats och fysisk blankett.

Inkomna synpunkter registreras och fördelas till närmast ansvarig chef. Ansvarig chef tar ställning till vilka åtgärder som ska vidtas på kort och lång sikt för att förbättra verksamheten och höja kvalitén. Om synpunktslämnaren önskar återkoppling ska detta ske inom två veckor från att synpunkten inkom.

Inkomna synpunkter 2017

Sektor	Antal inkomna synpunkter	Andel synpunkter som besvarats/återkopplats inom 2 veckor
Äldreomsorg samt Hälso- och sjukvård	33	94 procent
Utbildning, Kultur och fritid	24	96 procent
Individ- och familjeomsorg samt funktionshinder	19	84 procent
Övergripande, övrigt	5	100 procent
Totalt antal	81	93 procent

6 Bokslut

6.1 Sammanfattande analys

Totalt för både befolkningsramen och resursnämndsuppgiften redovisar nämnden för 2017 ett positivt utfall på 3 782 tkr, vilket motsvarar 0,2 procent av förvaltningens kommunbidrag.

På sektornivå återfinns positiva avvikelser inom sektor ÄO-HS och stadsdelsgemensamma poster. Sektor Utbildning, Kultur och fritid samt IFO-FH redovisar negativa resultatavvikelser.

Nämndens nettokostnader har ökat med 3,9 procent jämfört med 2016. Verksamhetens intäkter uppgår till 636 520 tkr och har jämfört med förra året ökat med 9 procent. Den sålda verksamheten, som utgör 54 procent av de totala intäkterna, visar en positiv utveckling mellan åren på 16 procent. Ökningen beror till största del på fler sålda permanentplatser inom särskilt boende samt fler sålda familjehemsplatser och avlösarservice. Bidragsintäkter uppgår till 168 126 tkr, vilket är en minskning i jämförelse med föregående år med 2 procent. Minskningen beror huvudsakligen på sänkta statsbidragsintäkter för flyktingmottagande till följd av färre antal ensamkommande barn som stadsdelen ansvarar för. Samtidigt ökar statsbidragen till utbildningssektorn avseende bland annat karriärtjänster, lärarlönelyft, fritidshemssatsning och läxhjälp.

Totala kostnader uppgår till 2 661 534 tkr och är en ökning med 5 procent jämfört med 2016. Av de totala kostnaderna finansieras 24 procent via verksamhetens egna intäkter och resterande kostnader finansieras via kommunbidrag.

De totala personalkostnaderna har ökat med 6,6 procent. Ökningen förklaras dels av den ökade personalvolymen och dels av den årliga lönerrevisionen.

Köpt verksamhet utgör 26 procent av förvaltningens totala kostnader och jämfört med 2016 har kostnaderna för köpt verksamhet ökat med 3 procent. Ökningen har främst skett inom sektor ÄO-HS avseende ökat antal köpta platser inom särskilt boende samt inom sektor Utbildning, Kultur och fritid avseende köpta förskole- och skolplatser. Samtidigt har kostnaderna för köp av familjehemsplatser för barn och unga samt platser för daglig verksamhet minskat inom sektor IFO-FH jämfört med 2016.

Lokalkostnaderna har ökat med drygt 5 procent jämfört med 2016 beroende på prisökning, hyreskostnad för nytt socialkontor samt höjd hyra för den renoverade Sannaskolan.

Övriga verksamhetskostnader har ökat med 3 procent. Ökningen beror bland annat på den teknikutveckling som sker inom hemtjänst och trygghetsjour. Även förvaltningens IT-kostnaderna har ökat under 2017 med anledning av kostnader för licenser i och med införande av digital arbetsplats -Office 365.

6.2 Resultaträkning

	Årets utfall	Budget	Föregående års utfall
Taxor, avgifter o ersättningar	62 329	60 444	57 092
Hyror och arrenden	41 688	41 293	41 241
Bidrag	168 126	154 239	171 752
Fsg verks o entrepr	344 336	292 395	296 373
Övriga intäkter	20 042	20 762	19 492
Verksamhetens intäkter	636 520	569 133	585 949
Lön ersättningar o förmåner	-1 045 979	-1 031 988	-982 093
Sociala avgifter o pensionskostnader	-387 399	-390 045	-362 982
Personalkostnader	-1 433 378	-1 422 034	-1 345 075
Försörjningsstöd	-80 859	-74 192	-82 368
Köp av huvudverksamhet	-684 333	-657 483	-666 686
Lokal- o markhyror, fastighetsservice	-204 609	-201 970	-195 764
Bränsle, energi och va	-98	-70	-137
Kostnader för transportmedel	-5 188	-4 665	-4 901
Förbrukningsmaterial o reparationer	-56 834	-52 573	-60 904
Köp av entreprenad och tjänster	-106 253	-99 474	-105 320
Övriga verksamhetskostnader	-89 982	-82 172	-74 335
Övriga verksamhetskostnader	-1 228 157	-1 172 599	-1 190 416
Verksamhetens kostnader	-2 661 534	-2 594 633	-2 535 491
Verksamhetens nettokostnad	-2 025 014	-2 025 500	-1 949 542
Kommunbidrag	2 028 869	2 025 500	1 961 833
Finansiellt netto	-73		3
Resultat	3 782	0	12 294

Resultaträkningen avser befolkningsramen och resursnämndsramen sammantaget

**Redovisning till fullmäktige enligt 16 kap 6§ h,
Socialtjänstlagen (SoL)**

Rapporterande SDN: Majorna-Linné 2017-12-31

Beslut som inte verkställts inom tre månader från beslutsdag

	Kvinna (X)	Man (X)	Datum för beslut	Typ av bistånd, kod*	Har personen tackat NEJ till erbjudande	Har personen tackat JA till erbjudande	ÄO	IFO	FH
1	X		160517	1	2016-08-10 2016-12-06 2017-03-14 2017-07-25	Verkställt 2017-10-04	X		
2	X		170310	1	2016-08-09 2016-10-21 2017-02-15 2017-05-03 2017-08-11 2017-11-13		X		
3	X		170310	1	2017-05-15 2017-08-24	Verkställt 2017-10-16	X		
4		X	170309	1	2017-05-05 2017-08-09 2017-10-25		X		
5	X		170315	1	2017-05-22 2017-08-16 2017-11-21		X		
6		X	170104	1	2017-02-23 2017-05-23 2017-08-28	Återtagen ansökan 2017-12-04	X		
7		X	170328	1	2017-06-21 2017-09-09 2017-12-12		X		
8	X		170608	1	2017-07-08	Verkställt 2017-11-07	X		
9	X		170411	1	2017-06-26 2017-09-12	Verkställt 2017-12-14	X		
10	X		170424	1	2017-07-11	Verkställt 2017-11-01	X		
11	X		170803	1	2017-10-18		X		
12		X	170809	1	2017-09-11 2017-11-20		X		
13	X		170815	1	2017-10-31		X		
14	X		170818	1	2017-11-13		X		
15	X		170911	1	2017-12-04		X		
16	X		170914	1	2017-12-05		X		
17	X		170301	1	2017-05-02 2017-08-09	Återtagen ansökan 2017-11-03	X		
18		X	170908	6					X
19	X		170801	1					X

* Kod för typ av bistånd (se nästa sida)

1	Särskild boendeform (äldreomsorg, handikappomsorg)	OBS ENBART BESLUT ENLIGT SoL
2	Korttidsboende/växelvård	
3	Hemtjänst	
4	Boendestöd	
5	Dagverksamhet/sysselsättning	
6	Kontaktperson	
7	Kontaktfamilj	
8	Ledsagning	
9	Avlösning i hemmet	
10	Ekonomiskt bistånd	
11	Egna medel/förmedlingsmedel	
12	Bostad (IFO)	
13	Familjehem	
14	Behandlingshem	
15	Öppenvårdsverksamhet	
16	Annat bistånd	

Redovisning till fullmäktige enligt 28 h §, LSS (1993:387)

Rapporterande SDN: Majorna-Linné 2017-12-31

Beslut som inte verkställts inom tre månader från beslutsdag

	Kvinna (X)	Man (X)	Datum för beslut	Typ av insats, kod*	Har personen tackat NEJ till erbjudande	Har personen tackat JA till erbjudande
1		X	130709	1		
2		X	150824	1		
3		X	170522	1		X
4		X	160728	1		
5		X	160609	5	X	
6		X	170523	1		x

* Kod för typ av bistånd (se nästa sida)

1	Bostad med särskild service för vuxna eller annan särskilt anpassad bostad för vuxna	OBS ENBART BESLUT ENLIGT LSS
2	Korttidsvistelse utanför det egna hemmet	
3	Personlig assistans	
4	Korttidstillsyn för skolungdom över 12 år utanför det egna hemmet	
5	Daglig verksamhet	
6	Biträde av kontaktperson	
8	Ledsagarservice	
9	Avlösarservice i hemmet	
13	Boende i familjehem eller bostad med särskild service för barn eller ungdomar	

Beslut där verkställigheten enligt LSS avbrutits och inte återupptagits inom tre månader från avbrottet

	Kvinna (X)	Man (X)	Datum för avbrott	Typ av insats, kod*	Har personen tackat NEJ till erbjudande	Har personen tackat JA till erbjudande
1	x		170323	1		JA
2						
3						
4						
5						
6						
7						
8						

* Kod för typ av bistånd (se ovan)

Riktlinje

Lokala riktlinjer för budget- och uppföljningsarbetet och överföring av eget kapital vid årsskiften

Ekonomiska styrprinciper

De lokala riktlinjerna för budget- och uppföljningsarbetet anger ansvarsfördelning och spelregler för stadsdelens ekonomistyrning och syftar till att klargöra ansvar och befogenheter i budgetprocess, budgetuppföljning samt prognosarbete.

I Göteborgs Stads ”regler för ekonomisk planering, budget och uppföljning”, 4 §, står det att ”nämnd ska besluta om interna regler och riktlinjer för ekonomisk uppföljning och överföring av eget kapital vid årsskiften”. I enlighet med detta har dessa interna regler och riktlinjer för SDN Majorna-Linné tagits fram. Samtliga medverkande, det vill säga nämndpolitiker, budgetansvariga chefer samt stödfunktioner ska vara införstådda med de ekonomiska styrprinciperna. Budgetansvarig chef ansvarar för framtagande av budget, uppföljning och prognos.

Gemensamma tidplaner och direktiv för budget- och uppföljningsprocessen innebär att chef kan prioritera och planera detta arbete. Arbetet förutsätter ett fungerande samspel mellan ekonom och budgetansvarig chef.

Budget

Den av kommunfullmäktige fastställda budgeten anger, för nämnder och bolag, kommunfullmäktiges inriktningar och prioriteringar inom givna ekonomiska ramar och gällande lagstiftning. De mål, planer, program och Regler som kommunfullmäktige i övrigt antagit är underordnade budgeten och har en stödjande funktion.

Nämnd

För nämnderna gäller att verksamheten skall bedrivas inom befintlig budgetram och enligt gällande lagstiftning även om detta medför att de i budgeten angivna målen och inriktningarna inte helt kan uppnås. Nämnd får således inte överskrida sin ekonomiska ram avseende drift.

Nämnd skall, inom såväl de ramar, mål och regler som fastställs av kommunfullmäktige som gällande lagstiftning, bedriva en god och effektiv verksamhet. Kommunfullmäktiges budget anger de övergripande förutsättningarna för en god ekonomisk hushållning och

nämnd skall beakta dessa förutsättningar i sin verksamhet på sådant sätt att verksamheten långsiktigt bedrivs ändamålsenligt och bidrar till god hushållning utifrån ett helhetsperspektiv.

Nämndens verksamheter ska handla utifrån ett gemensamt hushållningsperspektiv. Det innebär att se till den lösning som för stadsdelen är den ekonomiskt mest fördelaktiga. Detta kan bland annat ske genom samordning av resurser eller samordning av upphandling.

Stadsdelsnämnd fastställer budgetramar per sektor. Ramarna kan genom nämndbeslut justeras under pågående år. Sektorerna ska inom den budgetram som beslutats av nämnd uppfylla av fullmäktige samt stadsdelsnämnd fastställda mål och utföra beslutade uppdrag. Vid nämndbeslut som medför ekonomiska konsekvenser (till exempel förändring av verksamhet) ska finansiering redovisas i beslutsunderlaget. Det innebär att underlaget skall innehålla information om kostnader under innevarande år, samt kostnader med helårseffekt för kommande budgetår.

Stadsdelsdirektör, sektorchef, områdeschef och enhetschef kan med stöd i delegerad beslutanderätt bestämma hur uppdraget utförs och fullgörs.

Budgetansvarig chef

Sektorchef, områdeschef och enhetschef ansvarar för att upprätta detaljbudget vilken redovisas i verksamhetsplan. I denna process deltar ekonomiavdelningen som stödjande, samordnande och kontrollerande funktion. Detaljbudget upprättas utifrån antaganden om verksamhetens omfattning gjorda av sektorchef, områdeschef och enhetschef.

Uppföljning och rapportering

Budgetansvarig chef ska löpande följa sitt ekonomiska utfall och delta i förvaltningens gemensamma uppföljnings- och prognosarbete. Tillfällen för dessa uppföljningar utgörs av kommundemensamma rapporttillfällen som är mars, maj, augusti och oktober, där uppföljningsrapporterna i mars, augusti och oktober även utgör delårsrapport. För samtliga övriga månader, förutom januari och juni, görs uppföljningar på sektornivå.

Eftersom kostnader genereras i verksamheten är delaktighet och medverkan av budgetansvarig chef avgörande för förvaltningens möjlighet till ekonomistyrning. Om prognosen för det ekonomiska utfallet pekar mot ett budgetöverskridande ska chef redovisa åtgärder syftande till att ett nollresultat för året ska kunna uppnås. Åtgärder redovisas för överordnad chef. Överordnad chef kan välja att balansera underskott inom enhet/enheter eller områden mot överskott inom andra. I sådant fall kan chef med negativ prognos undgå genomförande av åtgärder. Detta under förutsättning att området/sectorn totalt prognostiserar ett nollresultat.

Överföring av eget kapital vid årsskiften

Det främsta syftet med ett eget kapital är att det skall tjäna som en buffert för oväntade förändrade förutsättningar samt att det skall uppmuntra ett effektivitetstänkande i verksamheterna som innebär ett långsiktigt agerande. Detta innebär att storleken på en nämnds egna kapital bör dimensioneras utifrån den specifika verksamhetens förutsättningar i ett riskperspektiv, den så kallade nämndrisken.

Nämnd har rätt att använda eget kapital enligt den nivå som årligen fastställs i kommunfullmäktige. Det egna kapitalet är ej fördelat per sektor inom SDN Majorna-Linné. Verksamheternas över- respektive underskott i årsskiften tillfaller nämndens eget kapital i sin helhet.